

Detaljplan för Gäddeholmsvägen, etapp 2, del av Gäddeholm 2:1, Västerås, dp 1749

Upprättad 2014-03-18, Reviderad 2014-05-13, dnr: 2014/26-BN
Stadsbyggnadskontoret, Västerås stad

PLANPROCESSEN

I detaljplanen ges en samlad bild av markanvändningen och hur miljön är tänkt att förändras eller bevaras. Under samrådsskedet för planförslaget ges berörda möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Därefter sker en bearbetning av planförslaget som sedan ställs ut för granskning av allmänheten. I antagandeskedet antas detaljplanen av byggnadsnämnden eller i vissa fall av kommunfullmäktige. Antagandebeslutet vinner efter tre veckor laga kraft om inte beslutet överklagas.

Figuren ovan illustrerar i vilket skede detaljplanen befinner sig i.

TIDPLAN

Detaljplanen handläggs med normalt planförfarande. Beslut om att planförslaget skulle skickas ut på samrådsremiss togs av byggnadsnämnden i oktober 2013. Planförslaget var utställt för samråd mellan 1 och 29 november 2013. Efter samrådsskedet sammanfattades inkomna skrivelser i en samrådsredogörelse. Planförslaget har nu reviderats och ställs ut för granskning mellan 3 och 28 april 2014. Detaljplanen antogs av byggnadsnämnden i maj 2014. Detaljplanen vann laga kraft den 18 juni 2014.

HANDLINGAR

Planhandlingarna består av:

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Illustrationskarta
- Grundkarta
- Fastighetsförteckning
- Miljökonsekvensbeskrivning, MKB

Barbro Sollén Wilcox

Tel: 021- 39 17 58

Postadress:
Stadshuset
Stadsbyggnadskontoret
721 87 Västerås

E-post:
stadsbyggnadskontor@vasteras.se

Hemsida: www.vasteras.se

Telefon:
Kontaktcenter: 021 – 39 00 00

PLANBESKRIVNING

SAMMANFATTNING

Planens huvudsakliga syfte är att möjliggöra nybyggnation av en ca 2,5 km lång väg, med separat gång- och cykelväg, som ger förutsättningar för nybyggnation av ca 200 bostäder sydöst om Gäddeholms herrgård inom planområdet Malmen 1, som hanteras i en separat detaljplan, dp 1747. Den föreslagna vägen ger även förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet för boende i Herrgårdsängen och Fröholmen samt besökande till badplats, båthamn och kulturreseptatet Gäddeholms herrgård.

Planområdet omfattar vägsträckningen genom de framtida bostadsområdena i Gäddeholm och sträcker sig mellan Skojarbacken i norr till Råmarbo/Hultet i söder, genom kulturreseptatet för Gäddeholms herrgård, där den ansluter till bostadsområdet inom planområdet för detaljplan 1747 Malmen 1. Planområdet omfattar huvudsakligen vägområdet för Gäddeholmsvägen samt en parallell gång- och cykelväg. Den omfattar även en mindre anslutningsväg i den södra delen som under genomförandetiden kommer att användas för masstransporter och långsiktigt omvandlas till en mindre anslutningsväg för boende i Råmarbo/Hultet. Via lokalgata inom planområdet för Malmen 1 kommer anslutning att kunna ske till Fröholmsvägen via en T-korsning ungefär vid Röset vid Herrgårdsängen. Avsikten är att vägen långsiktigt ska bli en av två *huvudgator* genom framtida bostadsområden i serviceorten Gäddeholm.

På lång sikt ger vägen förutsättningar för utbyggnaden av hela Gäddeholmsområdet i överensstämmelse med Översiktsplan för Gäddeholm, ÖP60.

2012-12-06 antog kommunfullmäktige en ny kommuntäckande översiktsplan. Den aktuella detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen. I ÖP 2026 omvärderas dock synen på Gäddeholm och området utpekats nu som en framtida serviceort, till skillnad från den *stadsdel* som Gäddeholm beskrivs som i ÖP60 Gäddeholm.

Byggnadsnämnden beslutade 2010-05-20 att ge Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att upprätta en detaljplan för området.

Byggnadsnämnden har i beslut 2010-05-20, § 434, tagit ställning till att detaljplanen kan ge en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. § 11 miljöbalken. En miljöbedömning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, har därför upprättats i enlighet med 5 kap. § 18 i Plan – och bygglagen (1987:10).

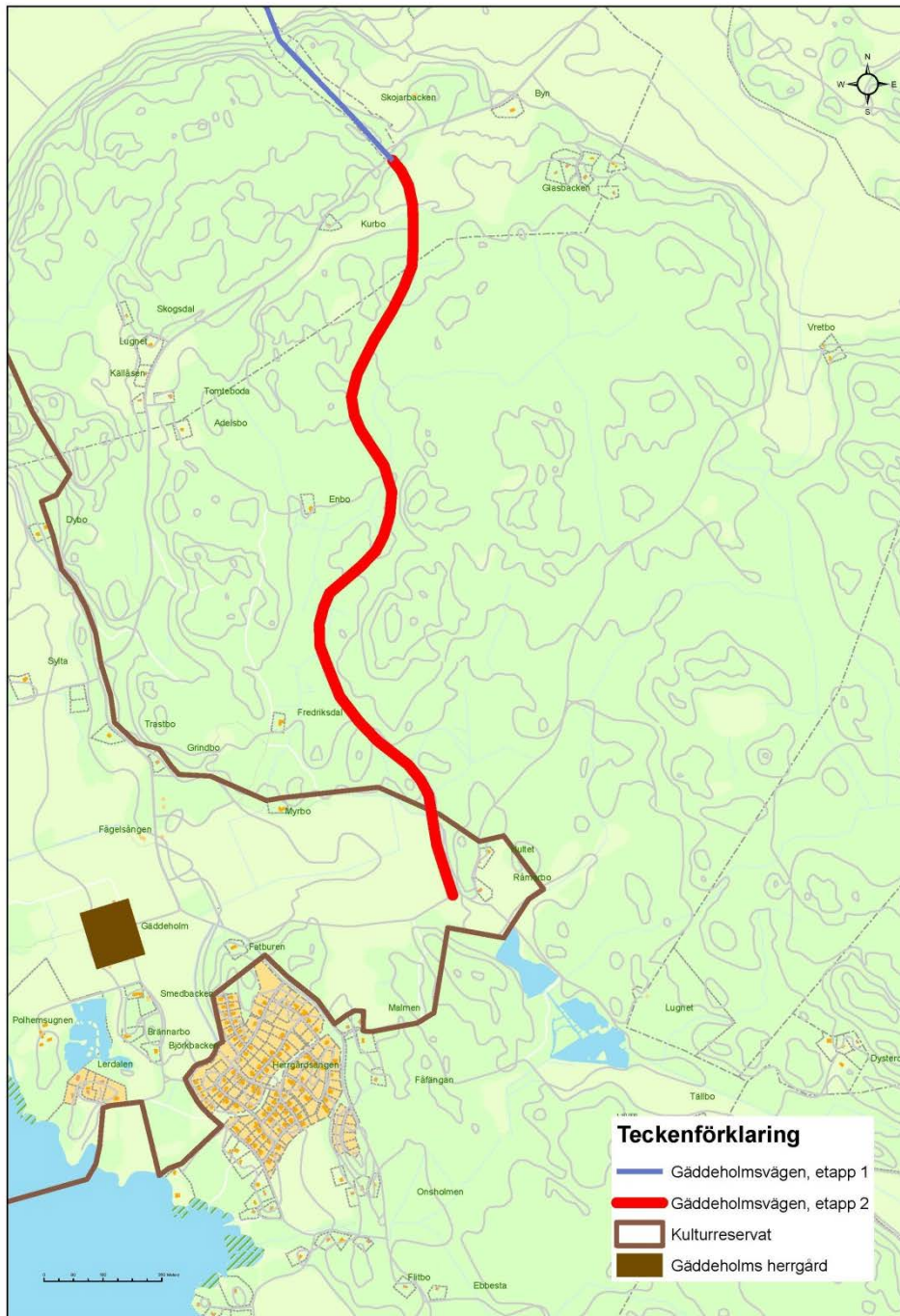

Fig 1. Översiktsbild över Gäddeholmsvägen, etapp 2 och närområde

SYFTE

Planens huvudsakliga syfte är att möjliggöra nybyggnation av en ca 2,5 km lång väg, med separat gång- och cykelväg, som ger förutsättningar för nybyggnation av ca 200 bostäder sydöst om Gäddeholms herrgård inom planområdet Malmen 1, som hanteras i en separat detaljplan, dp 1747. Den föreslagna vägen ger även förbättrad tillgänglighet och trafiksäkerhet för boende i Herrgårdsången och Fröholmen samt besökande till badplats, båthamn och kulturresevatet Gäddeholms herrgård. Den tänkta vägen ansluter i norr till Gäddeholmsvägen, etapp 1, dp 1626, i en korsning med Trafikverkets väg 541. Gäddeholmsvägens första etapp ansluter i sin tur till Stockholmsvägen, väster om Irsta. I söder avslutas vägetapp 2 vid en enskild väg till Råmarbo och

Hultet samt gränsen till planområdet för Malmen 1. Vägen ska sedan fortsätta genom bostadsområdet Malmen 1 (dp 1747, under framtagande) samt söderut i överensstämmelse med det planprogram som är under framtagande för södra Kärrbolandet. Via lokalgata inom planområdet för Malmen 1 kommer anslutning att kunna ske till Fröholmsvägen via en T-korsning ungefär vid Röset vid Herrgårdsängen. Avsikten är att vägen långsiktigt ska bli en av två *huvudgator* genom framtida bostadsområden i serviceorten Gäddeholm.

På lång sikt ger vägen förutsättningar för utbyggnaden av hela Gäddeholmsområdet i överensstämmelse med Översiktsplan för Gäddeholm, ÖP60.

PLANOMRÅDETS FÖRUTSÄTTNINGAR

LÄGE OCH OMFATTNING

Planområdet omfattar vägsträckningen genom de framtida bostadsområdena i Gäddeholm och sträcker sig mellan Skojarbacken i norr till Råmarbo/Hultet i söder, genom kulturreseptet för Gäddeholms herrgård, där den ansluter till bostadsområdet inom planområdet för detaljplan 1747 Malmen 1. Planområdet omfattar huvudsakligen vägområdet för Gäddeholmsvägen samt en parallell gång- och cykelväg. Den omfattar även en mindre anslutningsväg i den södra delen som under genomförandetiden kommer att användas för masstransporter och långsiktigt omvandlas till en mindre anslutningsväg för boende i Råmarbo/Hultet. Gäddeholmsvägens längd är totalt ca 2,5 km med en parallell gång- och cykelväg och anslutningsvägen (lokalgata) mot Råmarbo/Hultet är ca 150 m. Planområdet är som helhet ca 29 ha. Gäddeholmsområdet ligger öster om Västerås flygplats och sträcker sig ungefär 6 km söderut längs Mälarens östra sida. Avståndet till Västerås centrum är ca 9 km fågelvägen. Tillfarten till området sker i dag från norr via "gamla Stockholmsvägen" (den statliga väg 693).

Ungefär 5 km norr om Gäddeholm ligger samhället Irsta med ca 2 700 invånare. Söder om Gäddeholm finns flera fritidshusområden – Fröholmen, Harkie, Lybeck, Råstock m fl. I dessa områden har intresset för året-runt-boende ökat och nya detaljplaner möjliggör sedan en tid tillbaka utökade byggrätter i områdena.

MARKÄGOFÖRHÅLLANDEN

Marken ägs av det kommunala bolaget Geddeholms AB.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Riksintresse

Detaljplanen ligger till största delen utanför områden som utgör riksintresse enligt 3 och 4 kap Miljöbalken. I norr berörs dock en mindre del av riksintresset för kulturmiljövården, Irsta (U31). Det aktuella riksintresset motiveras av den rika fornlämningsmiljö som speglar bronsålderns och den tidiga järnålderns landskapsnyttjande. Riksintresseområdet är som helhet betydande i storlek. Ingrepp som inte bedöms ge påtaglig skada på riksintresset kan ske efter samråd med Länsstyrelsen.

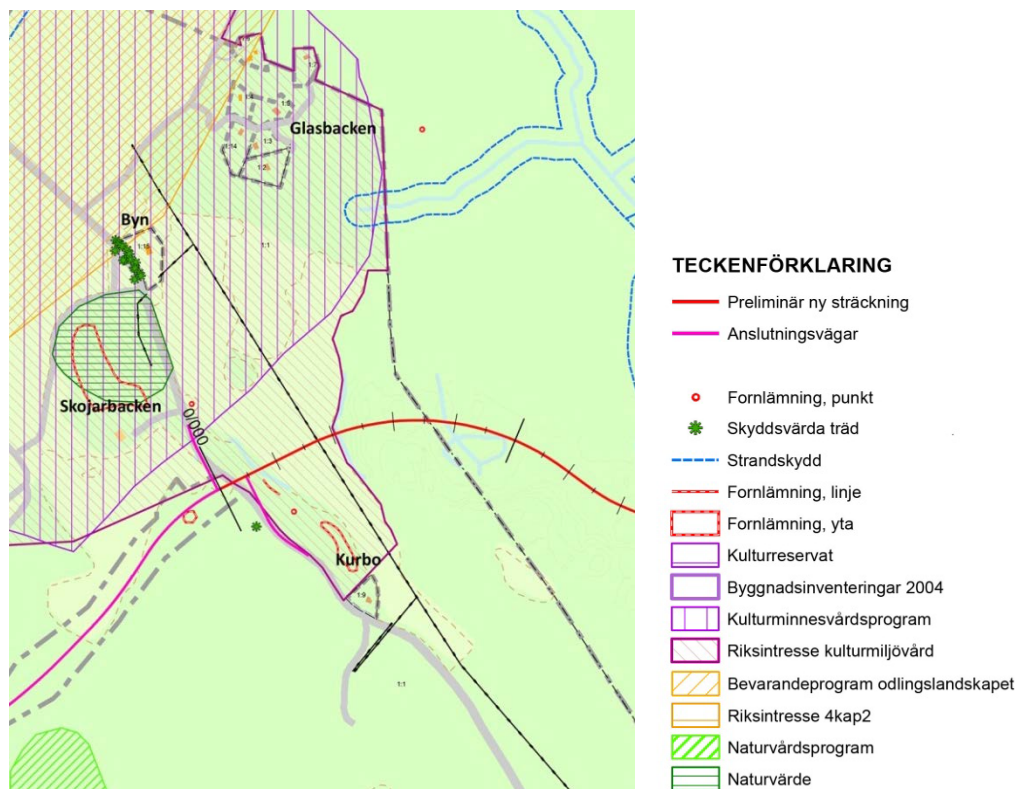

Fig 2. Karta som visar ett utsnitt av vägens sträckning, norra delen vid Skojarbacken och mötet med etapp 1 och väg 541, i förhållande till riksintresseområde kulturmiljö, kulturminnesvårdsprogram samt andra intressen och värden. Källa: EQC

Kulturreservatet Gäddeholm

En del av planområdet berör det kommunala kulturreservatet Gäddeholms herrgård. I avsnittet för vägområdet förbi de båda torpen i Hultet och Råmarbo korsar vägområdet kanten på kulturreservatet. Reservatsbestämmelserna för kulturreservatet tillåter att ny väg får anläggas i detta läge under förutsättning att samråd sker kontinuerligt med kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen.

Översiktliga planer

Västerås Översiktsplan 2026 – med utblick mot 2050

2012-12-06 antog kommunfullmäktige en ny kommuntäckande översiktsplan. Den aktuella detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen. I ÖP 2026 omvärderas dock synen på Gäddeholm och området utpekade nu som en framtida serviceort, till skillnad från den *stadsdel* som Gäddeholm beskrivs som i ÖP60 Gäddeholm.

Fig 3. Översiktsplan för Gäddeholm, ÖP 60 – aktuell vägsträcka inom rödmarkerat område (Källa: ÖP 60 Gäddeholm)

Översiktsplan för Gäddeholm , ÖP60

2006-03-09 antog kommunfullmäktige en översiktsplan där aktuell väg ingår som en förutsättning för den fortsatta byggnationen av bostäderna i Gäddeholm. Vägens nordligare delar förutsätts i ÖP60 byggas i samband med en etablering av bostadsområdena i etapp 2 – 3 längs med vägsträckan och bostadsområdet Malmen beskrivs som del av etapp 4.

Detaljplanen överensstämmer med syftet i ÖP60. Detaljplanen förutsätter dock en avvikande etappordning på utbyggnaden av Gäddeholm än den beskrivna i ÖP60 då det planerade bostadsområdet Malmen nu planeras som etapp 2 i utbyggnadsordningen.

Översiktsplanen för Gäddeholm ska vara vägledande för alla fortsatt planering i Gäddeholm.

Detaljplaner, områdesbestämmelser och förordnanden

I områdets nordligaste del berörs en mindre del av detaljplanen för Gäddeholmsvägen, etapp 1, dp 1626. För övrigt finns det inga gällande detaljplaner för området. Vägen korsar ett antal diken varav tre berörs av ett strandskydd intill 25 m från dikesren enligt miljöbalken 7 kap 13 §.

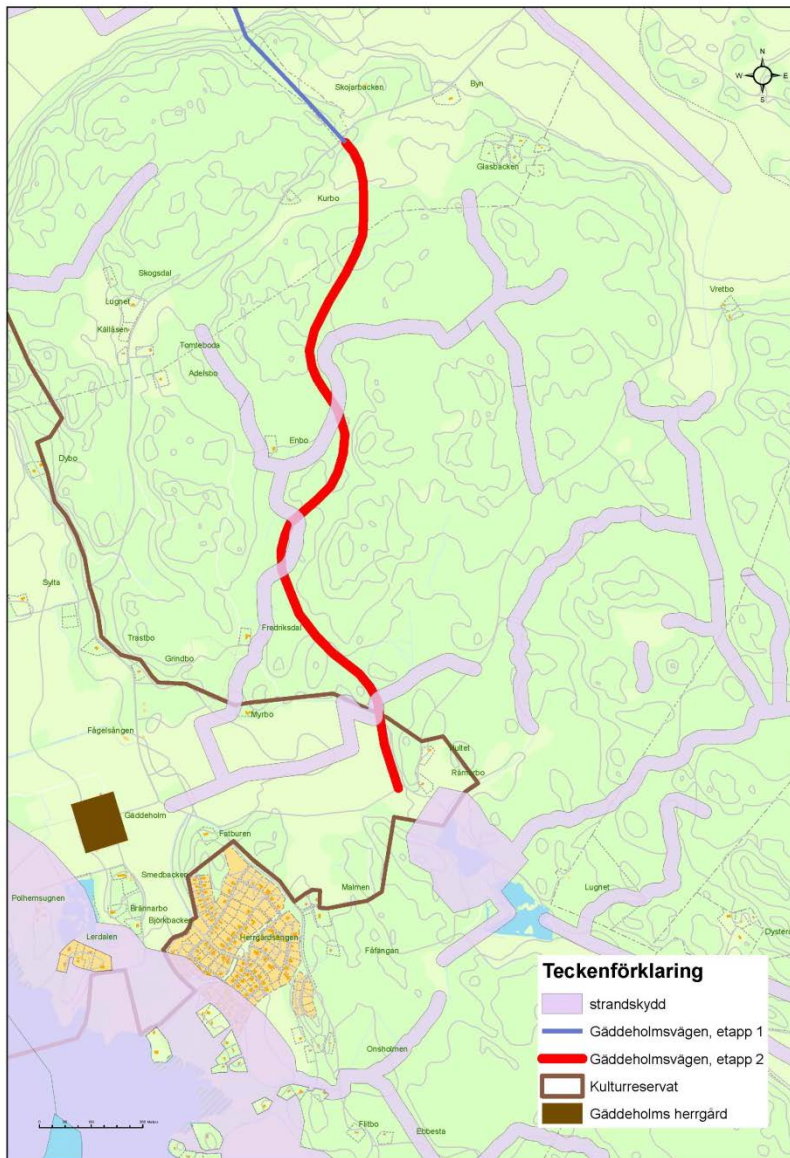

Fig 4. Karta som visar berörda strandskydd i området längs med aktuell vägsträckning

2010-03-25 antog byggnadsnämnden detaljplan för Gäddeholmsvägen, etapp 1, dp 1626. Planens syfte är att möjliggöra utbyggnad av den nya tillfartsvägen till Gäddeholms med anslutning från "gamla Stockholmsvägen" väster om Irsta. Byggnation av tillfartsvägen påbörjades hösten 2012 och beräknas slutförd till årsskiftet 2013/2014. Den nu aktuella detaljplanen ansluter till tillfartsvägen vid Skojarbacken i korsning med den statliga väg 541.

Övriga berörda gällande planer och program

I det kommunala kulturminnesvårdsprogrammet "Västeråsbygden – ett program för kulturminnesvård" (1987) är torpen i Hultet och Råmarbo utpekade som värdefull bebyggelse. Det öppna jordbrukslandskapet, från Trådarön i norr fram till Dyudden och Båtbygget i söder samt från Mälaren i väst till och med Hultet och Råmarbo i öst, är utpekad som miljöhänsynsområde 1. Dessa områden ingår sedan 2008 i kulturresevatet för Gäddeholms herrgård .

I den *Trafikplan* för Västerås som är under framtagande formuleras visioner och mål för framtidens trafik och i denna betonas att trafiksystemets främsta uppgift är att ge tillgänglighet för alla, vilket i planen definieras som "möjligheten att nå något önskvärt".

Trafikplanen påpekar att en hållbar landsbygdsutveckling innebär att människor bor och verkar på landsbygden och i våra serviceorter men att det är en utmaning att skapa lösningar som möjliggör detta utan att öka transportbehovet.

För att säkerställa en hållbar landsbygdsutveckling i en framtida serviceort som Gäddeholm innebär det att:

- Trygga och säkra gång- och cykelvägar finns till viktiga målpunkter inom samtliga serviceorter
- Trygga och säkra gång- och cykelvägar finns mellan våra serviceorter och staden
- Kollektivtrafiken till våra serviceorter är bekväm och snabb
- Möjligheten att kombinera bil och kollektivtrafik stärks genom tillgång till parkeringsplatser i anslutning till kollektivtrafikhållplatser längs förortslinjerna
- Inom serviceorterna ges vägar och gator en enhetlig "tätortsmässig" utformning vilket stärker ortens identitet
- Placering och utformning av bullerdämpande åtgärder, t ex vallar och plank, studeras utifrån påverkan på landskapsbilden

Planuppdrag

Byggnadsnämnden beslutade 2010-05-20 att ge Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att upprätta en detaljplan för området.

Bedömning av miljöpåverkan

Byggnadsnämnden har i beslut 2010-05-20, § 434, tagit ställning till att detaljplanen kan ge en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. § 11 miljöbalken. En miljöbedömning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, har därför upprättats i enlighet med 5 kap. § 18 i Plan – och bygglagen (1987:10). Se *Miljöbedömning* under rubriken *Konsekvenser av planens genomförande*.

OMRÅDESSTRUKTUR

Gäddeholms stora tillgång som framtida bostadsort är dess landskapskvaliteter och närhet till unika kultur- och naturmiljöer och rekreation i omedelbar närhet till Mälaren. De mest värdefulla natur- och kulturmiljöerna skyddas genom avgränsningen av Gäddeholms kulturresevat medan nybyggnation av bostäder och infrastruktur planeras på en i dag ofta oländig terräng beväxt med intensivt brukad barrskog och sly.

Etableringen av nya bostadsområden och infrastruktur ändrar gradvis landskapskaraktären inom ett mycket omfattande område i Gäddeholm. Från upp vuxen, och bitvis svår genomtränglig, brukad skog med inslag av blandskog, främst på svårbrukade höjdparter, omvandlas karaktären till naturnära bostadsområden i mindre enheter och med olika karaktär som samlas kring ett genomsilande gatunät med gång- och cykelstråk längs med huvudgator och mellan bostadskvarter. I närheten av äldre torpsamlingar ges bebyggelsen en traditionell, lantlig utformning medan övriga bostadsområden ges en egen, mer samtida, identitet utifrån platsens förutsättningar.

Sammanhängande gröna stråk, naturmarksparter och parkområden bevaras eller utvecklas mellan bebyggelsegrupper och grannskap och betesmark återskapas i närheten av bostadsområden.

Utblickar och kontakt med herrgårdslandskapet och odlingslandskapet kring Gäddeholms herrgård och Mälaren blir allt mer tydlig och tillgängligheten till dessa områden för boende och allmänhet utvecklas.

MARK OCH VEGETATION

Geoteknisk undersökning har utförts av EQC längs med hela sträckan i samband med den förprojektering som genomförts av vägen. Området består, enligt den geotekniska undersökningen, mestadels av blockrik skogsmark som är kuperad med igenvuxen betesmark mellan höjdpartierna (ca +16 till +35). Undergrunden utgörs till största delen av blockrik morän på berg. I sänkor finns lös lera och silt. Djupet till fast botten är som mest ca 14 m. Jorden är generellt mycket tjälfarlig och flytbenägen vid vattenöverskott. Ytterslänter bör, om jorden är flytbenägen, erosionsskyddas.

Förorenad mark

Inga verksamheter har förekommit i området som bedöms kunna ha gett upphov till förorenad mark. Om förorening påträffas i samband med exploateringen måste arbetet, enligt 10 kap. miljöbalken, omedelbart avbrytas och anmälan göras till tillsynsmyndigheten, det vill säga miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

Lokalklimat

Planområdet påverkas av dess närhet till Mälaren och är beläget i klimatzon 2. Området är i dag skuggat av hög och ofta svårframkomlig barr- och blandskog. Öppnare och ljusare partier finns, främst i anslutning till de sankare och blötare delarna av området och i den avslutande delen av området som passerar genom det öppna jordbrukslandskapet i kulturreseptatet.

Vattenområden

Inom planområdet finns ett antal vattendrag och diken som berörs av planförslaget. Fyra lägen längs med vägsträckan har ett strandskydd på 25 meter. Grundvattennivån inom planområdet ligger mellan ca markytan och 1,2 m under markytan (se bilaga geoteknisk undersökning). Planområdet ligger inte inom risk för översvämning av Mälaren.

Befintliga diken i de norra delarna av planområdet (Foto: Stadsbyggnadskontoret)

NATUR- OCH KULTURMILJÖ

Regional skala

2012 genomfördes "Landskapskaraktäranalys för Västmanlands län" på uppdrag av Länsstyrelsen i Västmanlands län, Riksantikvarieämbetet och Trafikverket. Rapporten beskriver landskapskaraktärer i Västmanlands län på en regional skala. Hela Västerås ingår enligt rapporten i karaktären "Sjönära landskap", ett sammansatt landskap med flack till böljande form som innehåller såväl mosaikformad slätt med åkerholmar som skärgårdskust med öar och klippor, relativt småskaligt men kan vid genomresa växla från storskaligt till småskaligt på kort tid.

Till följd av landhöjningen är "Sjönära landskap" till allra största delen ett yngre landskap än den angränsande slätten. Höjderna i landskapet var länge en skärgård och här återfinns fornlämningar. Mellan de karaktäristiska herrgårdsrummen och större gårdarna löper större områden som bedömts olämpliga för skogs- och jordbruk, så kallade impediment. Här ligger torp och mindre gårdar. Skalan på rummen och gårdssystemen varierar i landskapstypens olika karaktärsområden, från storskaligt till småbrutet. Flera fritidshusområden återfinns längst ut på impediment som går ända ner till kusten. Dessa har både tidstypisk bebyggelse från 1900-talets första hälft och varierande grad av omvandling

Det aktuella planområdet ingår i det karaktärsområde inom det Sjönära landskapet som i rapporten identifierats som "Ängsö-Gäddeholm". Här finner vi partier av småskaliga landskapsrum men i övrigt relativt storskalig, flack till böljande terräng. Det är tätt mellan gårdar och godsmiljöer nära vatten och här finns ett följsamt vägnät med öppna diken.

Det öppna jordbrukslandskapet i Gäddeholm (Foto: Västerås stad)

Kommunal skala

Kring Gäddeholms herrgård finns stora sammanhängande åkermarker och parker med ädellövträd. Det finns tidigare ängs- och hagmarker som idag är skogsklädda. Herrgården är belägen sydväst om vägens sträckning. Herrgårdsområdet är kommunalt kulturresevat sedan 2008. Markanvändningen kring Gäddeholms gods har anor sedan 1500-talet och på 1700-talet blev godset fideikommiss. Den södra delen av vägen korsar genom kulturresevatet Gäddeholms herrgård. Syftet med kulturresevatet är att:

- vårda ett värdefullt kulturlandskap vid Mälaren
- bevara och vårda en lantegendom med välbevarad herrgårdsmiljö och bevara och vårda ett landskap som präglats av lantbruk som bedrivits sedan 1800-talet
- värna Gäddeholms industrihistoria
- främja rekreation och friluftsliv

Det aktuella planområdet domineras av bruksskog och stora delar är avverkade och nu beväxta med lövskogssly. Det finns även inslag av tidigare ängs- och hagmarker som idag är igenväxta. Andelen barrskog är stor, men det finns mycket få barrskogsmiljöer med höga naturvärden, främst på grund av att så stora delar är hygge eller ungskog. Längst i norr av planområdet finns en moränås som delvis är urgrävd för grustäkt. Denna sluttar mot sydost ned mot en plan yta som tidigare odlats samt använts som vilttägn. Idag är ytan beväxt med planterade björkar. I den allra nordligaste delen har även ek planterats. Naturvärden och potentiella upplevelsevärden har identifierats främst på de blockiga höjdpartierna inom området där det finns partier med hållmark och äldre blandskog och inom den del av planområdet som berör kulturresevatet. Även vissa områden i anslutning till vattendrag har potential att utvecklas till intressanta natur- och rekreationsstråk. Från höjdpartierna ges tillfälle till utblickar över landskapet och dessa har potential att utvecklas till attraktiva natur- och rekreationsområden och målpunkter för strövande i området.

Typisk bruksskog inom planområdet (Foto: Stadsbyggnadskontoret)

För området finns ingen gällande grönstrukturplan men enligt Översiktsplan för Gäddeholm, ÖP60 ska nya gång- och cykelvägssystem, stigar och rekreationsstråk förläggas i gröna kilar mellan bebyggelsegrupperna och förbinda Gäddeholmsområdets olika målpunkter med varandra. I dessa stråk ska naturupplevelsen prioriteras och de ska vara "lummiga, omväxlande och ostörda från biltrafik och komplettera gång- och cykelbanorna längs med huvudgatorna". Ett antal utsiktsplatser identifieras också i översiktsplanen och dessa är placerade i naturmarkspartier på höjder med utblickar över Gäddeholmsområdet, kulturlandskapet runt herrgården och Mälaren.

Ett höjdparti med utblickar över planområdet (Foto: Stadsbyggnadskontoret)

FORNLÄMNINGAR

Kända fornlämningar finns i området och arkeologiska utredningar har genomförts 2013 av Arkeologikonsult på uppdrag av Länsstyrelsen i Västmanland. Utredningsområdet för fornlämningar är i omfattningen något större än det aktuella planområdet. De sedan tidigare kända fornlämningarna som identifierats finns vid Skojarbacken i norr och Råmarbo-Hultet i söder. Vid inventeringen av det planerade vägområdet påträffades inga nya fornlämningar och endast tre övriga kulturhistoriska lämningar.

På åsen i den norra delen av planområdet finns sedan tidigare tre registrerade fornlämningar, ett gravfält, en stensättningsliknande lämning samt en stensträng (Irsta 234:1-3).

Vid den arkeologiska utredningen påträffades tre områden där fornlämning kunde finnas under mark (figur 5i). Vid sökschaktning inom dessa områden påträffades fornlämning inom ett (nr 3). Fem anläggningar hittades, fyra av dessa gick att knyta till den tidigare delundersökta boplatsen vid Råmarbo medan den femte låg ensam en bit bort. Vid utredningen registrerades också en hägnad i form av en stenmur (objekt 4) och flera lertäkter (objekt 5 och 6) sammanhörande med Gäddeholms tegelbruk (figur 8). Det aktuella planområdet omfattar inte objekt 5 och 6.

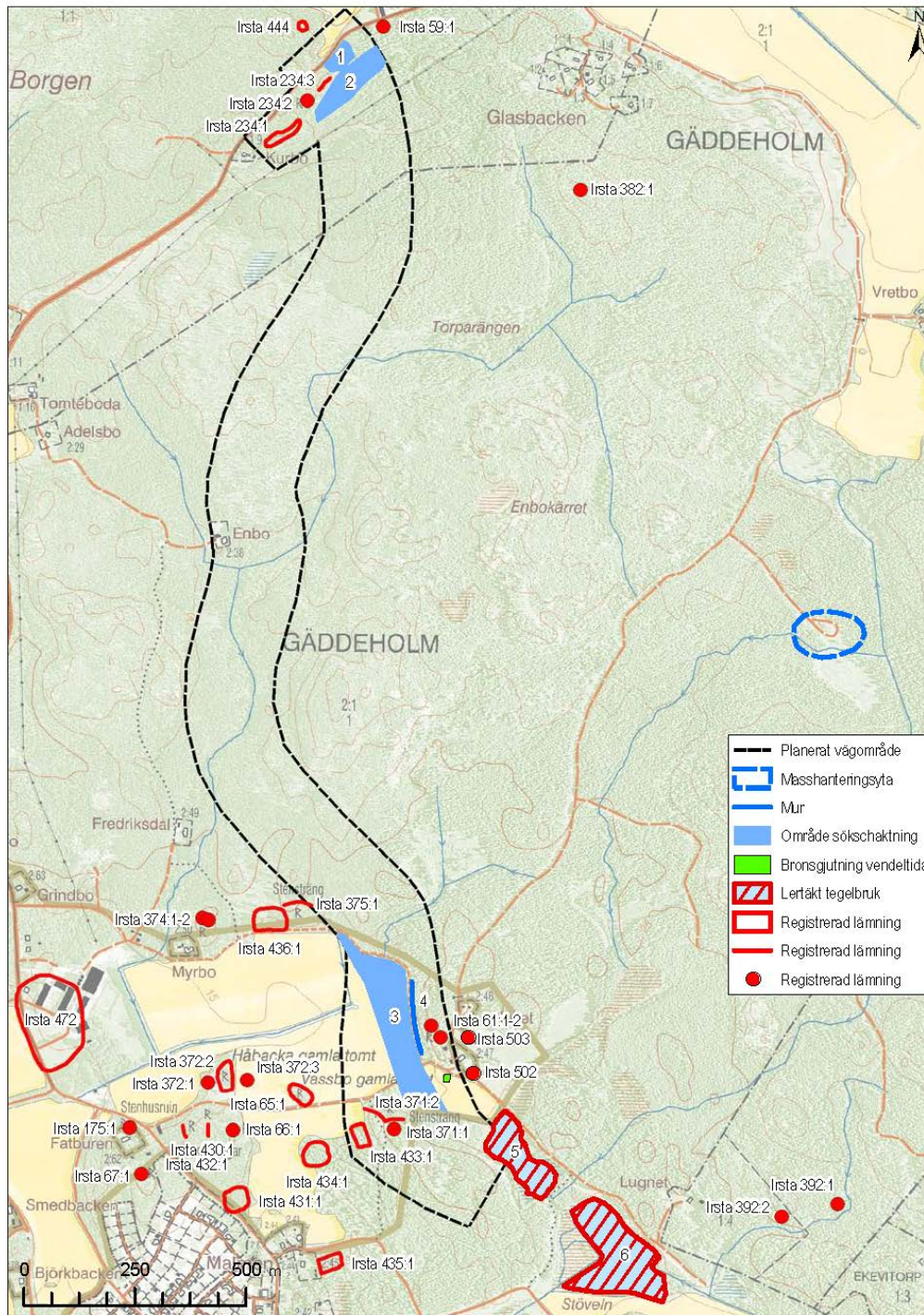

Fig 5. Karta med utredningsområdet, registrerade forn lämningar och objekt (Källa: Arkeologikonsult Rapport 2013:2657)

Den arkeologiska utredningen har även omfattat en yta som under byggnationen av vägen och framtida bostadsetapper är tänkt att användas som masshanteringsyta (se Fig. 4). Området visade sig bestå av ett hygge med relativt nyplanterade granar. Ytan är markberedd och förhållandevis blockig. Inget av antikvariskt intresse iaktogs i området.

Efter önskemål genomfördes i efterhand en kompletterande inventering av området i syfte att leta specifikt efter lägen för stenåldersboplatser. Inventeringen resulterade i att samtliga indikationsområden kunde avfärdas. Topografiskt utgörs området mestadels av mycket flacka, oftast

leriga, större ytor samt höjdparter med hållmark och/eller mycket stenig och storblockig terräng. Vissa delar av de högre partierna består av sandig morän. De skyddade lägena saknas dock och vid inventeringen identifierades inte några lämpliga boplatzlägen. Block och berg med kvartsinslag noterades på flera platser, men det fanns inga spår efter brytning.

BEFINTLIG BEBYGGELSE

Ingen befintlig bebyggelse finns inom planområdet.

GATOR OCH TRAFIK

Gatunät

Den statliga vägen 541 och kommunala Fröholmsvägen är i nuläget den enda möjliga tillfartsvägen till Gäddeholm och Fröholmen i söder. Avståndet från Gäddeholm till Västerås centrum är ca 9 km fågelvägen och bilvägstillfarten till området, via "gamla Stockholmsvägen" (väg 693) är ca 14 km till Gäddeholms herrgård.

Byggnation av Gäddeholmsvägen, etapp 1, påbörjades hösten 2012 och invigdes i november 2013. Förväntad trafikvolym på etapp 1 är år 2015 4000 ÅDT (årsdygnstrafik¹) med en framtida *uppskattad* trafikvolym på 10 000 ÅDT vid full utbyggnad (år 2050). 10 000 ÅDT är en uppskattning av det generella antalet fordonsrörelser över hela planområdet. Vid full utbyggnad av Gäddeholm kommer fordonsrörelserna i realiteten att minska successivt ju längre söderut man färdas längs med området då bebyggelse-områdena längs med vägen är målpunkter och upptagningsområden för trafiken. Från kulturresevatet och söderut kommer fordonsrörelserna i realiteten att påtagligt avta och endast inkludera den trafik som har områdena söder om kulturresevatet som målpunkt, cirka 2000 ÅDT.

Ett etapp 1 avslutas i korsning med den statliga vägen 541. Väg 541 har i dag en trafikvolym på 400 ÅDT och denna volym förväntas inte öka i och med detaljplanens genomförande.

Befintligt vägsystem bedöms inte ha kapacitet att klara den ytterligare belastning som ett tillskott på ca 200 bostäder inom planområdet för Malmen 1 innebär. Det befintliga vägsystemet klarar inte heller någon omfattande upprustning med hänsyn till omgivande bebyggelse och kulturmiljöintressen. Det är även av stor vikt att den befintliga vägen bibehåller sin karaktär som landsväg genom kulturlandskapet Gäddeholm.

Gång- och cykelvägnät

Längs med Gäddeholmsvägen, etapp 1, byggs en separat gång- och cykelväg. Belysning längs med gång- och cykelvägen ska utföras i samband med att Gäddeholmsvägen, etapp 2 byggs i överensstämmelse med genomförandebeskrivningen för etapp 1, dp 1626. Under 2013 har även en gång- och cykelväg längs med väg 541 färdigställts från korsningen med väg 542 mot Irsta och nästan fram till Gäddeholm. Syftet med denna gång- och cykelväg är att säkerställa trafiksäkra transporter för oskyddade trafikanter mellan Gäddeholm och Irsta centrum samt skolan i Irsta. Gång- och cykelvägen är tre kilometer lång. Efter att gång- och cykelvägen slutar färdas gång- och cykeltrafikanter i blandtrafik. Cykelvägen är inte belyst.

År 2011 färdigställdes ett vandrings- och cykelstråk från Västerås till Gäddeholms herrgård där

¹ Årsdygnstrafik (ÅDT) är det under ett år genomsnittliga trafikflödet per dygn mätt som fordon per dygn, axelpar per dygn eller gående och cyklister per dygn. Källa: Vägar och gators utformning, VV publikation 2004:80

trafikanter kan färdas längs med Mälarens strand från Björnövägen i Västerås via Trådarövägen till Gäddeholms herrgård. Stråket har en grusad yta, ingen belysning och underhålls inte vintertid. Orsaken till det här stråkets lägre standard är de geotekniska förutsättningarna på delar av sträckan samt de hänsyn som krävs till det känsliga fågellivet i anslutning till flygplatsen (Trådarängarna). Delar av sträckan går på en vall som har för låg bärighet för plogmaskiner.

Kollektivtrafik

För närvarande finns endast anropsstyrd kollektivtrafik (buss och taxi) i Gäddeholm. Sträckan Irsta-Gäddeholm trafikeras av förortslinje 33 med ett fåtal turer per dag som även måste förbeställas. Översiktsplanen för Gäddeholm, ÖP60, betonar vikten av bra och tidig kollektivtrafikförsörjning som en bidragande orsak till områdets attraktivitet för boende och rekreation.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Dagvatten, Vatten

Planområdet består i dag av obebyggd skogsmark som genomkorsas av ett antal naturliga vattendrag och grävda diken.

Mälarenergis huvudledning för vatten korsar planområdets södra del.

El, Tele, Bredband

Vattenfall är elleverantör till planområdet och har befintliga luft- och markledningar som korsar områdets nordligaste och sydligaste delar. Skanova har fiberledningar som korsar planområdets nordligaste och sydligaste delar vid Kurbo och Råmarbo.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Tillgänglighet, trygghet

För gående, personer med funktionsnedsättning och äldre är det en trygghet att veta att man är skild från övriga trafikantslag och kan röra sig genom ett tydligt och överblickbart gaturum. För cyklister är det både en fråga om trygghet och tillgänglighet att färdas på egen bana.

I den *Trafikplan* för Västerås som är under framtagande betonas att trafiksystemets främsta uppgift är att ge tillgänglighet för alla, vilket i planen definieras som "möjligheten att nå något önskvärt".

Störningar

Buller

Ingen befintlig bebyggelse finns inom planområdet och är i stort sett fri från befintliga vägar. Planområdet korsar en mindre grusväg i den södra delen vid Råmarbo som har en mycket låg trafikvolym. Inga riktvärden för buller överskrids i nuläget.

Olycksrisker

Inom överskådlig framtid kommer Gäddeholmsvägen att trafikeras av en hög andel tung trafik med transporter till och från nya bebyggelseområden och byggnationen av efterföljande vägetapper. Detta kan medföra en förhöjd risk för olyckor.

Under byggtiden kan förekomsten av arbetsfordon och tung trafik till och från arbetsplatsen föranleda försämrad framkomlighet på befintliga vägar och eventuellt även orsaka köbildning.

Skyddsanordningar, skyddszoner

Den aktuella vägsträckningen berör inga befintliga bostäder.

Rekreation, naturmiljö och vattenområden

Planområdet är i dag i stora delar mycket otillgängligt för strövande och rekreation. Här finns mycket sly, sankar och blöta partier, svårpasserade diken och en del kuperade och blockiga partier. Det är i dag svårt att få en överblick över området på grund av bristen på genomsiktighet. Stigar och stråk finns men det är främst de som bor närmast utkanten av Gäddeholms västra delar som strövar genom området för bär- och svamplockning och dylikt. Området används även för jakt.

Potential för utvecklingen av naturområden för strövande och rekreation är stor, främst i anslutning till de förhållandevis orörda höjdpartierna med berg i dagen, attraktiv blandskog och förutsättningar för utblickar över landskapet. Även i samband med vattendrag finns potential att utveckla mångfunktionella ytor för rekreation och åtgärder för dagvattenhantering och anpassning till klimatförändringar.

Vy söderut från gång- och cykelvägen precis före den nordligaste dagvattendammen (utdrag från VR-modell, EQC)

FÖRSLAG TILL FÖRÄNDRING

Övergripande stadsbyggnadsidé

Översiktsplanen för Gäddeholm visar hur Gäddeholmsområdet kan utvecklas till en framtida serviceort med plats för ca 5000 bostäder. Översiktsplanen är vägledande för all framtida planering i Gäddeholm. Den föreslagna vägsträckan är en förutsättning för utbyggnaden av Gäddeholm i överensstämmelse med ÖP60. Vägsträckan har även stor betydelse för att knyta Gäddeholmsområdet som helhet närmare staden och för att förbättra tillgängligheten för permanentboende i Fröholmen.

Huvudsyftet med Gäddeholmsvägen, etapp 2, är att långsiktigt bli en av två huvudgator genom den framtida serviceorten med bebyggelse i nära anslutning till gatan. På så sätt skiljer sig vägsträckan från Gäddeholmsvägen, etapp 1, vars syfte även långsiktigt är att vara en tillfartsväg till orten. Denna skillnad uttrycks på så sätt att den aktuella vägsträckan smälter in i landskapet och terrängen för att på ett naturligt sätt möjliggöra anslutning till framtida bebyggelseområden som lokaliseras i områdets höjdparter. Vägsektionen utformas så att den minimerar vägens barriäreffekt och möjliggör en "tätortsmässig" utformning av orten Gäddeholm, som förstärks av den planerade trädraden längs med huvudgatan. Trädraden och vägens slingrande utformning har även en hastighetssänkande inverkan. Längs de nya huvudgatorna, liksom längs huvudstråk för gående och cyklister, skapas upplevelsesekvenser med nya utblickar mot herrgården, kulturlandskapet och befintliga och nya dammar. Den norra änden av vägetapp 2 är infart till det planerade Gäddeholmsområdet och långsiktigt utgår två huvudgator från denna infart. Huvudgatan tydliggörs med en trädrad med karaktärsgivande lövträd. Trädraden följer huvudgatan hela vägen till gränsen för kulturreseptatet för Gäddeholms herrgård, där landskapet öppnar sig för utblickar över det värdefulla kulturlandskapet. Genom kulturreseptatet följer väggrummet nära den befintliga grusvägen i den östra delen och vägkroppen och framför allt gång- och cykelvägen, underordnas landskapet för att minimera påverkan på upplevelsen av odlingslandskapet som en helhet.

Gatunätet inom Gäddeholm ska karaktäriseras av genomgående gator som gör att trafiken kan sila genom bebyggelsegrupperna. Ett gång- och cykelvägssystem anläggs som knyter samman bebyggelsen med staden och de mälarnära natur- och kulturmiljöerna. Längs huvudgator löper separerade gång- och cykelvägar medan det på lokalgator och de gamla vägarna är blandtrafik.

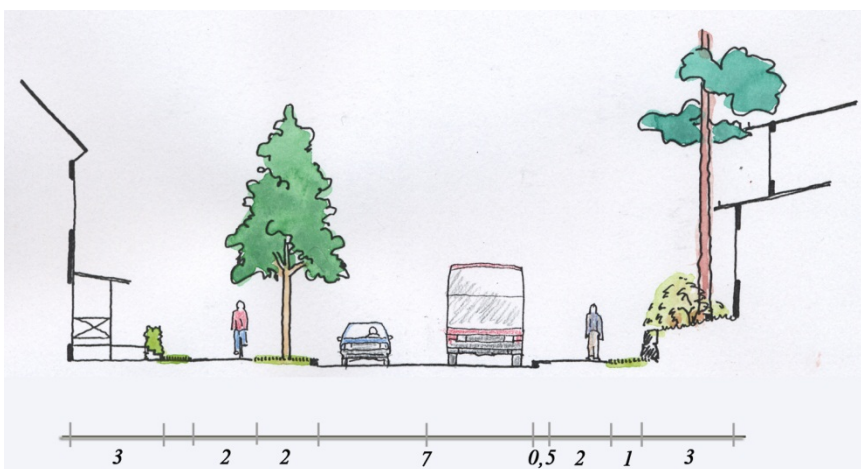

Fig. 6 Sektion huvudgata Gäddeholm (enligt ÖP 60)

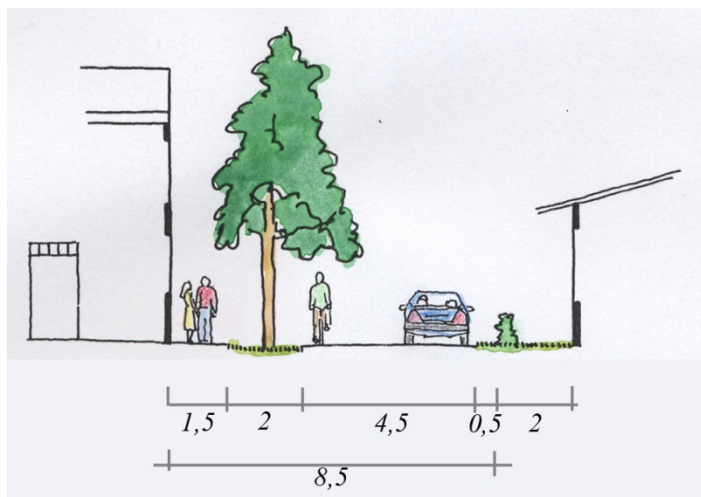

Fig. 7 Sektion lokalgata Gäddeholm (enligt ÖP 60)

I den aktuella detaljplanen reserveras ett antal områden längs med vägen som naturmark. Dessa har främst valts ut för sina goda förutsättningar som framtida mångfunktionella ytor. De ger även förutsättningar för att i framtida planläggning av Gäddeholm följa intentionen i ÖP60 att utveckla gång- och cykelstråk i gröna kilar mellan bebyggelsegrupperna som komplement. Dessa stråk kommer att fungera som lummiga, omväxlande rekreativstråk ostörda från biltrafik och där naturupplevelsen prioriteras. Höjdparter med hällmark och lärkbestånd har potential att utvecklas till värdefulla målpunkter för strövande med unika utblickar över landskapet och ett antal av naturområdena ger även förutsättningar för fördröjning och rening av dagvatten från vägar och framtida bostadsområden.

Den befintliga statliga väg 541 genom den äldre bebyggelsen i Gäddeholm ska inte påföras någon ytterligare trafikbelastning i samband med den fortsatta utbyggnaden av Gäddeholm utan tanken är att den ska bibehålla sin lantliga karaktär och vara en naturlig del av kulturreseptatet Gäddeholm.

NY BEBYGGELSE

Ingen ny bebyggelse föreslås inom planområdet men vägens dragning ska ge förutsättningar för framtida utbyggnad av orten i nära anslutning till vägområdet.

NATUR- OCH KULTURMILJÖ

De områden som föreslås bli naturområden är mångfunktionella ytor; dels skyddas naturvärden som identifierats i planområdet med de har även till syfte att bli områden för rekreation och vistelse i naturlig miljö i framtida sammanhängande stråk för boende i området och fungera som områden med öppen dagvattenfördröjning och rening. Naturmarksytorna kommer i första hand kortsiktigt att skötas i överensstämmelse med en skogsbruksplan som lyder under skogsbrukslagen. Att dessa ytor planläggs som natur ger dock markägaren möjlighet att utföra skogsåtgärder som ligger utöver "normal" hänsyn inom skogsbruket, det vill säga anlägga eventuella stigar, utsiktsplatser etc. Planläggning som medger dagvattenmagasin ger möjlighet att bygga en anläggning annars inte skulle tillåtas enligt skogsvårdslagen.

Vägen kommer att utgöra en barriär i naturmiljön. Detta bedöms främst påverka djurlivet. I den fortsatta projekteringen av vägen ska behovet av så kallade faunapassager² utredas vidare.

Planområdet korsar kulturreseptatet Gäddeholm och stor hänsyn har tagits i planering av vägsträckan till de förutsättningar som det medför. Vägen förläggs i direkt anslutning till en befintlig grusväg och stenmur i norr med endast ett svackdike som avskiljning. Förutsättningar ges för att grusvägen även fortsättningsvis kan användas som rekreatiönsstråk och vägen, och framför allt cykelvägen, "trycks ner" visuellt för att minimera den negativa påverkan på det öppna jordbrukslandskapet. Inom kulturreseptatet förslås inte heller någon trädrad utan denna avslutas vid gränsen till kulturreseptatet för att öppna vyn ut över det unika kulturlandskapet. På grund av de relativt stora höjdskillnaderna mellan åkermarken i kulturreseptatet och ett höjdparti i direkt anslutning inom planområdet för Malmen 1 så måste vägbanken höjas i detta läge. Vägbanken har dock förlagts i ett från kulturreseptatet "skymt" länge i anslutning till höjdpartiets nordöstra del.

Vägens sträckning föreslås i överensstämmelse med kulturreseptatets regelverk och samråd har kontinuerligt skett med ansvarig kommunal stadsantikvarie under framtagandet av planförslaget. Innan åtgärder påbörjas inom kulturreseptatet för Gäddeholms herrgård ska kontakt tas med ansvarig för resevatet (kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen) för att säkerställa att planerade åtgärder inte negativt inverkar på resevatet.

VATTENOMRÅDEN

Inom planområdet gäller strandskydd på 25 m för tre diken. I och med planens genomförande föreslås att strandskyddsområdena för diken inom planområdet upphävs med hänvisning till 7 kap. miljöbalken. Strandskyddet upphävs inte mer än vad som bedöms som nödvändigt för genomförandet av planen. Stadsbyggnadskontoret bedömer att det finns särskilda skäl att upphäva strandskyddet för de områden inom detaljplanen som är föreslagna som HUVUDGATA.

Angeläget allmänt intresse

Det särskilda skäl som anges för upphävande av strandskyddet inom de aktuella områdena (se plankarta) är att dessa behöver tas i anspråk för anläggandet av en ny kommunal huvudgata genom den planerade framtida serviceorten Gäddeholm. Med anledning av huvudgatans funktion och utformning är det omöjligt att säkerställa fri passage mellan gatan och strandlinjen. Trafiksäkra passager över gatan kommer att säkerställas för oskyddade trafikanter vid behov. Exakta lägen för dessa utreds vidare i fortsatt detaljprojektering. Behov av faunapassager i trummor under gatan kommer att utredas under detaljprojekteringskedet.

Enligt den utförda geotekniska undersökningen kommer grundvattnet vid vissa vägsärningar (se bilaga E2 Tekniskt PM Geoteknik) att behöva sänkas. Brunnar i närheten av vägen ska inventeras i samband med framtagandet av bygghandlingen för vägen. Omgivningspåverkan på grund av ändrade grundvattenförhållanden bedöms bli liten då influensområdet beräknas till mindre än 100 m. In- och

² En passage för djur, ofta i form av vägtrummor och rörbroar under vägar i djurens naturliga stråk. Faunapassager är till för att djuren ska kunna passera en trafikled och på så vis gynna den biologiska mångfalden.

utlopp för trummor ska erosionsskyddas och materialskiljande lager av geotextil läggas mot naturmark.

Hydrogeologiska undersökningspunkter bör avläsas kontinuerligt för att få en mer rättvis bild av grundvattenförhållandena.

FORNLÄMNINGAR

Arkeologisk utredning har genomförts av Arkeologikonsult, på uppdrag av Länsstyrelsen i Västmanland. Arkeologisk slutundersökning ska göras i samband med detaljprojektering i området i närheten av Råmarbo i den sydvästra delen av planområdet.

MARK

Kompletterande geotekniska undersökningar ska göras i samband med detaljprojekteringen enligt de rekommendationer som ges i den utförda geotekniska undersökningen. Jorden är generellt mycket tjälfarlig och flytbenägen vid vattenöverskott. Schaktbarhetsklassen bedöms till 4-5 för sträckor med morän och till 2-3 där marken är plan och består av lera. Ytterslänter brantare än 1:4 bör, om jorden är flytbenägen, erosionsskyddas. Materialskiljande lager av geotextil ska läggas mot naturmark. Kompletterade radonundersökningar behöver inte genomföras då det aktuella planområdet inte planeras för bebyggelse.

VÄGOMRÅDE

Gatunät

Gäddeholmsvägen, etapp 2, ansluter till Gäddeholmsvägen etapp 1 som färdigställs under 2013. De två etapperna möts i en korsning med Trafikverkets väg 541 och utformningen av mötet mellan dessa vägar har skett i samråd med Trafikverket. Korsningen utformas som en förskjutet fyrvägskorsning som anpassas till befintliga förutsättningar och underordnas landskapet.

Den andra etappens sträckning och höjdsättning i landskapet anpassas till terrängen för att minska ingreppet och påverkan på landskapet. Vägen dimensioneras för att i en framtid klara en trafikmängd på 10 000 ÅDT. Hur trafikmängderna på vägen kommer att utvecklas beror till stor del på utbyggnadstakten av bostäder i Gäddeholm samt hur området kommer att försörjas med kollektivtrafik.

Vägen har en standard som inledningsvis tillåter en skyltad hastighet på 80 km/h. När byggnation av nya bostads kvarter sker längs med vägen planeras den skyltade hastigheten att sänkas till 60 km/h för etapp 2. På vissa sträckor kan hastighetsbegränsning till 40 km/h komma att bli aktuell.

Planförslaget innebär att trafikmängden kommer minska på befintlig vägsträcka genom kulturresevatet, från Sylta till Herrgårdsängen då den nya vägen övertar mycket av de trafikrörelser som sker mellan bostadsområden och arbetsplatser och skolor etc. På sträckan förbi torpen i Hultet och Råmarbo går den planerade vägen genom en mer perifer del av kulturresevatet Gäddeholms herrgård. Minskad trafikmängd förbi Gäddeholms herrgård bedöms vara positivt för kulturresevatet som helhet.

Vägsektionen

Den föreslagna vägsektionen avviker till viss del från den gatusektion för huvudgata som illustreras i översiktsplanen för Gäddeholm, ÖP 60. Gäddeholm bedöms enligt gällande översiktsplan för Västerås att utvecklas som en serviceort snarare än en utveckling som stadsdel och är därmed likställd med orter som Skultuna, Dingtuna m fl i karaktär och gestaltning. Det utförande som nu föreslås bedöms bättre anpassat till stadens policy och rekommendationer gällande öppen

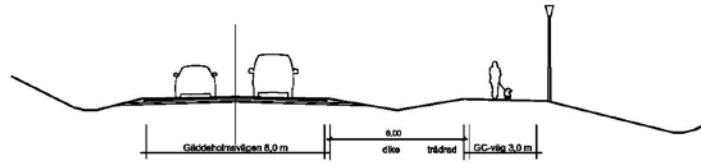
dagvattenfördröjning- och rening samt aktuella rekommendationer gällande träds behov av rotutrymme i växtbäddar.

Infarten på cirka 100 meter byggs inledningsvis med två körfält på 8 m och en separat gång- och cykelbana på 3 m med ett 6 m svackdike och växtbädd för trädrad mellan väg och gång- och cykelväg. Huvudgatan byggs med 7 m vägbredd. I takt med utbyggnaden av Gäddeholm anläggs en två meter bred gångbana på vägens östra sida.

Trädraden planteras med Ornäsbjörk. Ornäsbjörken är ett friskt inhemska träd som är tåligt för varierande markförhållanden. Stammen och kronformen är typisk för björk och lätt att känna igen men bladens speciella form ger ändå en aha-upplevelse för t ex cyklister som kommer nära och som tydligt visar att dessa träd inte är vilka som helst: Vägen leder inte bort från "staden" utan till Gäddeholm. Ornäsbjörken är speciell, inte bara för den är Sveriges riksträd utan även för att den har en stabil och relativt smal krona. Att den även är bättre för allergier då den producerar något mindre med pollen är också en fördel.

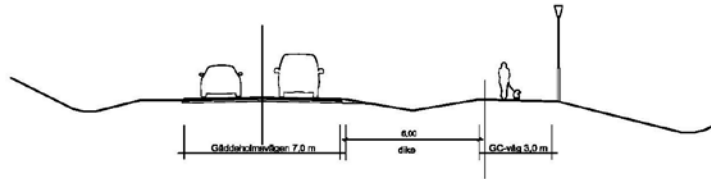
Genom kulturresevatet byggs vägen med 7 m vägbredd eftersom det i resevatet aldrig kommer att bli fråga om att anlägga en två meter gångbana på den östra sidan.

NORMALSEKTION INFART GÄDDEHOLMSVÄGEN, etapp 2

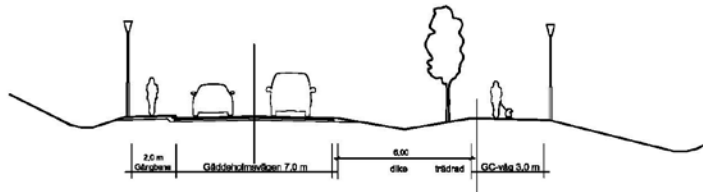
Infarten (100 m) byggs med 8,0 m vägbredd, två körfält och gång och cykelväg på den västra sidan

NORMALSEKTION GÄDDEHOLMSVÄGEN, etapp 2 - MED GÅNG- OCH CYKELBANA

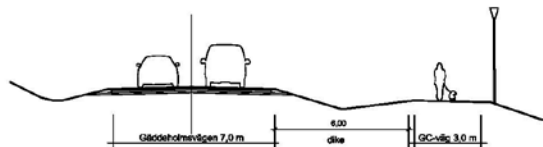
Inledningsvis byggs Gäddeholmsvägen med en 7,0 m vägbredd, två körfält och gång och cykelväg på den västra sidan

NORMALSEKTION GÄDDEHOLMSVÄGEN, etapp 2 - MED GÅNGBANA OCH TRÄDRAD

I takt med utbyggnaden av Gäddeholm byggs även en 2,0 m gångbana på den östra sidan vägen och en trädrad planteras längs med gång- och cykelbanan

PRINCIPSEKTION GÄDDEHOLMSVÄGEN, etapp 2 - KULTURRESERVATET

Vägen genom kulturresevatet byggs med 7,0 m vägbredd, två körfält och GC-väg på den västra sidan samt anpassad belysningsarmatur (ingen trädrad eller separat gångbana på den östra sidan)

LOKALGATA (Råmarbo/Hultet)

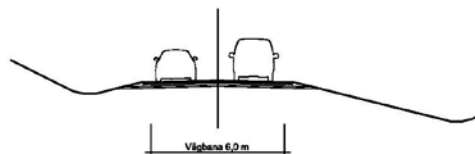

Fig. 8 Föreslagna sektioner för Gäddeholmsvägen, etapp 2

Gång- och cykelvägar

Längs med hela vägens sträckning planeras en 3 meter bred asfalterad, separat gång- och cykelväg med belysning. Gång- och cykelbana kommer att anläggas på ena sidan av vägen, medan en 2 meter bred gångbana med kantstöd på sikt anläggs på den östra sidan. Gång- och cykelvägarna kommer att vinterunderhållas. I och med anläggandet av belysning utmed vägetapp 2 kommer även belysningen längs med vägetapp 1 att anläggas. Den befintliga vandrings- och cykelleden via Trådarön bedöms vara ett fungerande alternativ för cyklande mot Västerås centrum under de snöfria årstiderna.

Kollektivtrafik

Vägens standard tillåter att området försörjs med kollektivtrafik. Kollektivtrafiken byggs på sikt ut i enlighet med vad som gäller för övriga serviceorter i Västerås. Det betyder att busstrafik kommer att trafikera till och från Västerås centrum med relativt hög turtäthet (20 minuters-trafik) under morgon och kväll. I Irsta finns möjlighet att byta till buss 804 mot Enköping/Uppsala. Hållplatslägen längs med Gäddeholmsvägen planeras vid utbyggnad av kollektivtrafiken och framtida bostadsområden.

REKREATION

I anslutning till vägen föreslås områden som reserveras som natur- och rekreationsstråk för framtida bostadsområden i Gäddeholm. Dessa samordnas med områden för fördröjning och viss rening av dagvatten och skapar på så sätt mångfunktionella ytor inom planområdet.

TILLGÄNGLIGHET, TRYGGHET, SÄKERHET

Genomförandet av planen medför en förbättrad tillgänglighet till Gäddeholm för både boende i området och besökande till kulturreseptatet, badplatsen och båthamnen i Gäddeholm.

Gång- och cykeltrafik och fordonstrafik separeras med ett svackdike med trädrad. Detta bedöms öka trafiksäkerheten för alla trafikslag. Gång- och cykelbana föreslås med en bredd på 3 meter och framtida gångbana med en bredd på 2 meter för att underlätta möten mellan oskyddade trafikanter.

Gång- och cykelvägen längs med vägen planeras med stolpbelysning som bidrar till att skapa ett upplyst och trafiksäkert gaturum för oskyddade trafikanter. Risk finns dock att gång- och cykelvägen under överskådlig tid kommer att upplevas som enslig och otrygg kvälls- och nattetid då det än så länge är långt mellan befolkade målpunkter, korsande vägar och bostäder i området. Val och placering av belysning och växtlighet ska göras med hänsyn till fullt utvuxna träd och buskar.

ÅTGÄRDER FÖR ATT HANTERA STÖRNINGAR

Buller

Utredning av buller har gjorts inom det planerade vägområdet utifrån prognosticerade trafikmängder. Riktvärdet 55 dB(A) vid fasad utomhus kommer inte att överskridas vid någon av fastigheterna. Störst påverkan enligt utredningen får fastigheten Enbo 2:38. Med hänsyn till de upplevda störningar som fastighetsägarna kan utsättas för, så har vägdragningen anpassats och flyttats längre bort från Enbo 2:38. Enligt beräkningar kommer bullernivån därmed att ligga under riktvärdet. Ökade bullernivåer längs med den nya Gäddeholmsvägen bedöms ha vissa negativa konsekvenser på upplevelsen av miljön kring vägens närområde.

Gällande riktvärden för buller antogs av riksdagen i infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53). Riktvärdena ska tillämpas vid nybyggnad av bostäder och vägar. I dagsläget överskrids inte några av dessa riktvärden vid bostäder längs med väg 541.

År 2026 beräknas 1 400 bostäder ha tillkommit i Gäddeholm. Trafikmängden på Gäddeholmsvägen beräknas då vara 5600 fordon per dygn. När Gäddeholm är fullt utbyggt år 2050 kommer totalt 5 000 bostäder att ha byggts. Trafikmängden på Gäddeholmsvägen etapp 2 beräknas då vara ca 10 000 fordon per dygn. Huvuddelen kommer att utgöras av personbilstrafik då boende ska ta sig till och från arbete, skola, aktiviteter etc. Det kommer att påverka bostäder längs vägområdet genom att buller ökar både inomhus och utomhus.

I fortsatt planering av bostadsområden i anslutning till vägen ska dessa utformas på ett sådant sätt att påverkan minimeras och riktvärden för buller inte överskrids.

Bullerutredningen som genomförts i samband med aktuellt planförslag föreslår att endast enplansbostäder bör tillåtas cirka 50-70 meter från vägen. Utredningen föreslår att tvåplansbostäder placeras cirka 70-100 meter från vägen. Enligt översiktsplanen för Gäddeholm får principen "tyst sida" tillämpas vid placering av bebyggelse längs med huvudgatorna i Gäddeholm. Detta skulle kunna innebära att bebyggelsen kan placeras närmare gata än vad bullerutredningen föreslår.

ÅTGÄRDER FÖR ATT FÖREBYGGA OLYCKOR

Vägen har utformats med en slingrande karaktär som är anpassad till den befintliga terrängen. Längs med vägens sträckning planteras även en trädrad med lövträd. Dessa åtgärder bedöms få en hastighetsänkande inverkan på fordonstrafiken, trots att man under överskådlig framtid kommer att färdas genom obebyggd skogsmark utan påtagligt stor mängd gång- och cykeltrafikanter.

Gång- och cykeltrafiken separeras från fordonstrafiken och hänvisas till en asfalterad och belyst gång- och cykelväg på vägens västra sida. Långsiktigt, när Gäddeholm etableras som ort, planeras även en trottoar för gångtrafik på vägens östra sida. Lämpliga lägen för trafiksäkra passager föreslås i planen och dessa lägen utreds mer i detalj i samband med fortsatt projektering.

En trafikanordningsplan för byggtrafiken under byggskedet ska upprättas av entreprenören.

ÅTGÄRDER FÖR ANPASSNING TILL KLIMATFÖRÄNDRINGAR

Inom planområdet reserveras ytor som har en mångfunktionell funktion; dels som områdena med upplevelsevärden och rekreativmöjligheter och dels med funktion som områden för dagvattenfördröjning och rening samt översilningsytor vid risk för skyfall. Längs med hela vägsträckan planeras svackdiken för omhändertagande av vägdagvatten. Där vägen korsar befintliga vattendrag och diken planeras trummor under vägen med möjlighet att anlägga faunapassager som kan agera som spridningskorridor. Längs med vägen planeras även en trädrad med lövträd som, förutom sin roll som riktningsmarkör och attraktiv del av vägsektionen, även har en funktion för att binda damm och partiklar.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Nya ledningar kommer att förläggas inom planområdet.

Vatten och avlopp

Mälarenergi önskar eventuellt samförläggning av vattenledning respektive optorör i samband med byggnation av vägen.

Dagvatten

I samband med förprojekteringen av vägen har ett antal lägen identifierats som lämpliga för placering av dagvattenmagasin, utifrån det topografiska läget. De markområden som får beteckningen NATUR₁ ska även ha en mångfunktionell funktion som område där möjlighet finns att anlägga dagvattenmagasin för fördröjning och rening av dagvatten.

El, tele, bredband

Befintliga ledningar inom planområdet är inom område som föreslås som allmän platsmark och kommer därmed även fortsättningsvis att vara tillgängliga för ledningsägaren. Ny elledning för vägbelysning förläggs under jord längs med vägen.

Fastighetsägaren kommer att ansöka om koncession för nedkablning av Vattenfalls luftledning i planområdets nordligaste del.

RESURSHUSHÅLLNING, ÅTERANVÄNDNING

Vid byggnation av vägen ska massbalans eftersträvas. Tillförsel av överbyggnadsmaterial, till förstärkningslager och bärlager, kommer dock att ske.

AVFALL

Planförslaget har stämts av mot rekommendationerna i Västerås stads "Råd och anvisningar för avfallsutrymmen och transportvägar". Vägarna bedöms möta gällande riktlinjer för transport av avfall. Inga nya bebyggelseområden föreslås inom aktuellt planområde, vilket innebär att inga avfallsutrymmen planeras i området.

KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

MILJÖBEDÖMNING

Byggnadsnämnden har i beslut 2010-05-20 § 434, tagit ställning till att detaljplanen kan bedömas ge en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11§ miljöbalken. En miljöbedömning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, har därför upprättats enligt kraven i 5 kap. 18 § plan – och bygglagen (1987:10).

Samlad bedömning enligt miljökonsekvensbeskrivningen

Genomförande av detaljplanen som omfattar utbyggnad av Gäddeholmsvägen, etapp 2 kommer att medföra att en ny väg dras genom ett område som idag huvudsakligen består av skogsmark. Vägens dragning påverkar dock inte några höga naturvärden. Störst positiva konsekvenser bedöms komma att uppstå avseende trafik och säkerhet. Den nya vägen kommer att vara dimensionerad för den beräknade trafikökningen som uppstår vid utbyggnad av Gäddeholm enligt översiktsplanen. Separat gång- och cykelbana leder till höjd säkerhet för samtliga trafikslag. Störst negativa konsekvenser bedöms uppkomma för kulturmiljö och landskap. Det beror på att vägens sträckning medför ett

mindre intrång i riksintresseområdet för kulturmiljö Irsta (U31) och i kulturreseptatet för Gäddeholms herrgård. Det innebär också viss påverkan på landskapsbilden i de delar där vägen går i kanten av det öppna åkerlandskapet. För vattenkvaliteten bedöms inga nämnvärda konsekvenser uppstå, eftersom rening och fördröjning av dagvatten planeras i form av diken. För naturmiljö, buller, luft och klimat samt strandskydd bedöms små negativa konsekvenser uppstå. Konsekvenserna bedöms i samtliga fall vara samma för jämförelseåren 2026 och 2050. Det som skiljer jämförelseåren är omfattning av utbyggnaden i Gäddeholm, och därmed trafikstringen. Det bedöms dock vara etableringen av vägen i sig som medför störst konsekvenser avseende de aspekter som omfattas av MKB:n. Trafikbelastningen har betydelse för vatten, buller, luft och klimat, men bedöms inte ge så stor effekt att det påverkar bedömningen.

MILJÖKVALITETSNORMER

Utomhusluft

Genomförandet av planen bedöms inte medföra en negativ inverkan på gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft, avseende halterna för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar (PM10 och PM2,5).

Vattenförekomster

Genomförandet av planen bedöms inte medföra en negativ inverkan på gällande miljökvalitetsnormer för vattenförekomster, avseende god kemisk och ekologisk status för ytvatten samt grundvattnets kemiska och kvantitativa status. Detta förutsätter att fastigheten är fri från markföroreningar.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag detaljplanen vinner laga kraft.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Detaljplanen har upprättats av stadsbyggnadskontoret genom planarkitekt Barbro Sollén Wilcox. Övriga medverkande tjänstemän har varit Ulf Edvardsson och Göran Johansson, Fastighetskontoret, Helena Kihlén och Helena Andersson, tekniska nämndens stab, Jan Melander, kultur- idrotts och fritidsförvaltningen, Kris Jasinski, stadsbyggnadskontoret och tekniska nämndens stab, Tim Parksjö, lantmäteriförvaltningen, Inger Karlsson, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen samt Lena Höglund och Kenneth Hammarström, Mälarenergi.

STADSBYGGNADSKONTORET

Hans Larsson
Planchef

Barbro Sollén Wilcox
Planarkitekt